

abonnement pour un an

350 Piastres

Edition spéciale. 500 ptrs.

Adresse :

« Idjtihad » Constantinople

Téléph. St. 865

XXIIIème ANNÉE

1 Mai 1928 No. 251

اجتهاد

علمی، ادبی، اقتصادی، صناعی، صحی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکھی [24 نسخہ]

تور کیا ایچون 2 بچق، خارج ایچون
3 بچق، اعلا کاغذ لیسی 5 لیرادر.

ادارہ خانہ سی :

جفال اوغلندہ « اجتهاد نھوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمی اوچنچی سنہ

نومرو ۲۵۱ - ۱ مایس ۱۹۲۸

معری (ابوالعلاء)

(ابوالعلاء) نك اشعارندن :

۶۳ — خلقدن اوزاقلاش، يالكنز ياشا نه كيمسه يه ظلم ايت، نه ده كيمسه دن ظلم كوره سك. دنياك مساعد كيتسه بيله نهايت اولومه اوغرايه جقسك. (منصور) ديرلوب كلسه ايدى سلام شهرينه (بغداده) سلامت بوله. هاشمير چولرده ياشايرلر. سلطنت دليليله انتقال ايتشد. عاقبتك بويله اوله جفى بياسه ايدم (ابومسلم) ي قتل ايتزد. او آدم كه دولته كمال صداقتله خدمت ايتمش ايكن بو خدمت اوكا قرمزى البسه كيديردى (اولدوردى) «ديه جكدى :

اجتنب الناس وعشق واحداً
وجدت دنياك وان ساعفت
لوبيث المنصور نادى ايا
قد سكن الفقر بنو هاشم !
لو كنت ادرى ان عقباهم
قد خدم الدولة مستصحا
لاتظم القوم ولا تظم
لابد من وقتها الصيلم
مدينة التسليم لاتسلى !
وانقل الملك الى الديلم !
كذلك لم اقتل ابا مسلم
فالسته شية العظم

۶۴ — سراب ايله پوشيده، هدرلواشارت وعلايمدن عارى صوكسز برچولده و فائىك وقوع بولسنى آرزو ايدم. اوراده و يالكنز اوله رق اوله يم. اوراده باشقه بر كيمسه نك حزارى اولاسين. سلامت بوليه سك ويا سلامت بول دينلردن اوزاق بولونه يم. حزاريمى «بكاطارلق ويردك دينجه اونلر ياپديلر، بن يانامدم» دينكه جيورايدنه جك خاش بر كافرك ويا بر مسلمانك حزارى ياننده ياپكيزدن چكينيورم :

وددت وفاتى في مهمه
اموت به واحداً مفوداً
وابعد عن قائل لا سلمت
احاذر ان تجعلوا مضجى
اذا قال ضايقتنى في المحل
به لاج ليس بالمعلم
وادفن في الارض لم تظم
وآخر قال الا يا سلمى
الى كافر خان او مسلم
قلت اساءوا ولم اعلم

۶۵ — يلديزلرك مخلصيت و ابدى اعتقادنده و عالمك قديمكى مذهبنده دكل :

وليس اعتقادى خلود النجوم ولا مذهبي قسم العالم
۶۶ — مفكره مك قيزلرني فصل صافلا ديمى كورميور-
ميسك ؟ حال بوكه اونلرك اولئك زمانى كلشدر. اونلرى اولنديرمديكم كبي هيچ بردوستك حضورينه ده چيقارمدم. فراست صاحبلى بنم ايچون زهد وتقوى ايله اصرار اوقات ايدر ديرلر. اونلرك بوكف و فراستلى خطادر. فسكر وامل آتلىرى قوشدورمق ايسته دم. خويسزلق ايتديلر، قوشماديلر. نور و حكمت ييلديزلرى باتدى. خلق ظلمت ايچنده چالقانديلر. هر شى قسمت و تصادفه باغليدر. طاشلر بيله قسمتى اوليور. قدسده، مكده طاشلر زيارت و تعظيم اولمايورى ؟ حضرت

ابراهيمك مقامنه حج ايدرلر. اونك كبي نيجه مقاملر واردرك اهميت و يرميه رك اوزردن كچوب كيدرلر .

۶۷ — حضرت حوانك جنسندن صاقين. كيمسه يي دوست اتخاذايتمه. ايستر ايسهك باشقه جنسلردن دوست اتخاذايت. اكر دنيا كده شر ايچون برمعدن وار ايسه او معدنلرك اك كسكىنى انسانلردر .

۶۸ — برغى قضا و قدر نيجه سي اوله رق غبارته اوغرامش ايكن غبارتندن طولانى اونى مواخذه ائده ييليريم ؟

وهل الوم غيباً في غباوته وبا لقضاء اته قلة الفطن ؟

۶۹ — انسانده زينت و سوس مراق اولمسه ايدى دنيايه نصل چيلاق كلذك ايسه بورادن قوقوز، كففسز كوچه جكدك. كففى و عطرياتى كومولن اولولر من ايچون دكل، حزار ايچون صاتين آليورسك. چوجق چيس چيلاق دنيايه كليور. اونكله سالدبه اختيارلر آره سنده نه فرق واردر !

لولا التجميل سرنأ في ترحلنا كما وردنا بلاطيب ولا كفن
ان اللباس وعطراً انت بائعه ايسا لمدفون موتانا بل الدفن

جاء الوليد معرى لاخيوطله فما الفضيلة بين الطفل والفن ؟

۷۰ — بعض غافلر برطاقم اوليانك كو كده اوچدقلىرى ويا صو اوزرنده يورودكلرني ادعا ايدرلر. بو، هپ يالاندر. قدسيتله هواده اوچان ويا صو اوزرنده يوروين يوقدر .

۷۱ — دينلديكى كبي صويك رنكى يقدرد. هانكى قابه قونولور ايسه او قابك رنكى آير :

ولا لون للماء فيما يقال ولكن تلونه بالوانى
۷۲ — انسان آناستك قارندن طوغوب مشيمه دن

قورتولدينى دقيقه دن اعتباراً دكل، بلكه آناستك قارنده روح صاحبي اولدينى آدن اعتباراً عذاب و مشقت چكمكه باشلار :

وما برح الانسان في البؤس مذجرت به الروح لا مزال عن رأسه الغرس
۷۳ — براليسه نصل اسكيوب چورور ايسه شريعتلرك ده

زمان ايله اسكيوب چورويه جكلرني كوريورم. عادات و اخلاق كى دركه اختيارلر اولره منقاد اولورلر. چوجق لرده اونلرى اونلردن آيرلر و آليشيرلر :

وجدت الشرع تخلقه اليالى كما خلق الرءاء الشرعى
هى العادات يجرى الشيخ منها على شيم يعودها الصبي

۷۴ — دينكك نه اولديغنه حكم ايتيم بكا دوشمز. هانكى دينده بولونورايسهك بولون. برانسان بكا فنانلى ايريشديرمن ايسه اونك بختيار اولسنه دعا ايدرم. او آدم ايستر ايسه حضرت

شعيايه قلباً دوست اولسون :

ودينك ماعلى الحكم فيه فانى للذى اخفيت بغيا
اذا الانسان كف الشرعى فسقياً في الحياقه ورعيا

ويدرس ان اراد كتاب موسى ويضم ان احب ولاء شعيا

۷۵ — انسانلر مجوسی ، مسلمان ، خرستیان ، یهودی
اولسونلر ، دینلری نه درجه مختلف اولور ایسه اولسون اولری
اولومدن هیچ برشی قورنارماز . انسانلر شکل و صورتجه
بربرینه مشابهدرلر . اولرده حالا مایعونلق شمائلی بللی در عالم
آدمیت اووه ، طاغ خلقی اولسونلر قانلری و صویرلری بربرینه
قاریشمیشدر . مثلاً (نیری) نك والدهسی تورکدر . (عقیلی) نك
والدهسی صفدلی در .

عرب قادینک زوجی عجمدر . عرب زوجک قاریسی کورددر :

مجوسیت و حنیفیة
نفوس تخالف ادیانها
تشیبه بعض بیعض فا
قد امتزج العالم الادی
وام الذیری ترکیة
وزوج الکلابی السکاسکی
ونصرانة ویهودیة
ولیسث من الموت مقدیة
تزال الشمائل قردیة
فقوریة مع نجدیة
وام العقیلبی صفدیة
وعرس الکلابی کردیة

زکی مغاضر

طفره فروش اولمیهلم

صکره ما کنه نك الی نهاییه دکلسده چرخلری و یا
هر نه ایسه تخته پارچه لرینک آشینوب قیریلنجیه قدر
ایشلییه جکسندنه تکمیل فن عالمی متحددر . فقط موجودک ،
اصل ایجادینه ، بورادن باشلامسی لازمکلیردی !

مسئله بونکله ده بیتمیور . موجد مومی الیه دیگر
فکرده ده ید طولی صاحبی ! دیگر اختراعلری میساننده
تلسر قلفونک سسفی اوزاق مسافهلرده واضح و پروژسز
ایشندیره جک کشیفی ده وارمش . بناءً علیه آل سکا
مارقونی ! قولاقلرک چینلا سین ! شو قدر سنه اوغراشیور .
سکده شو بزم صادق افندینک خاطرینه کلن مکشفه
ویا محوله بی دوشونه مدک !

قارلر من سطرلریمزده کی آجی تلمیح واستهزایی
بلکه برغزته چی دیدی قودیسوی و غزته چی تعریضی شکسندنه
کوره جکلردر ! کاشکه او یله اولسه یدی ده اوکا یازیلری
او قودیمز وقت نه درین بر جهل اوچورومنده یووالا .
ندیغمزی و بوکا رغماً مزمن طفره فروشلغمزه بورونه رک
کندیغمزی عالمه قارشى نصل تشهر ایتدی کمزی کورمکدن
متواید حجاب واضطرابدن دوغان ، فوران ایدن آجی بر
فریاد اولسه یدی !

شو سطرلری یازمه دن اول چوق دوشوندم . عجبا
دیدم ، محرر لطیفه می ایدیور ؟

موجودک صیرتنده اینجه دن اینجه جو بزمی قیریور ؟
مقاله یی اوچ بش دفعه تکرار تکرار او قودم . باقدم ،
ممکن دکل ! محترم محرر حقیقه کندیسی ده قامش !

کچن هفته یومی غزته لریمزدن برینک ایلک صحیفه سندنه
بر مقاله و بر رسم نشر ایدلمشدی . مقاله نك سر لوحه سی
[آدیسونک ، مارقونی نك قولاقلری چینلا سین !] رسمی ده ،
اوزه رنده کاغددن بر تورک بایراغی ایلشدیرلمش بر قاچ
تخته پارچه سی و بر تکرلکدن مرکب برما کنه غریبه سی
ویاننده قارئلره حیرتله باقان برسیا ! .. ما کنه نك موجودی
صادق افندی ...

شمدی باقک غزته محرری نه خبز ویریور . موجد
زنبره ک ایله ایشله یین بر ما کنه اختراع ایتمش . ما کنه
یاریم یکیر قوتنده ایتمش . فقط بالطبع ده بیوک مقیاسده
بر ما کنه وجوده کتیر یله ییلیرمش . ما کنه چرخلر
واسطه سیله ایشلیورمش ! زنبره کده قول ایله قورولورمش ؟
بناءً علیه ما کنه یاغسز ، بنزینسز ، غازسز ایشلییه بیله جک
وفن عالمنده بیوک بر اقتصاد تأمین ایده جکمش ! ..
اقتصاد نه دیمک محرر افندی ! هیچ قورقه شه یوقکه
بویله بر ما کنه صنعت عالمنده بر انقلاب وجوده کتیر جک ،
دنیا یه پارمق ایصیرته جق و بالنتیجه (آدیسون) ک قولاقلری
چینلا یه جقدر ! هپسی ایی و بویله بر ایجاد اوزرینه
بایراغمزی شرفله دیکه ییلیرز ، آنجق موجد ما کنه سندنه
بر نقصان براقش : زنبره ک قورولماسی ! محرر افندی
غالباً بونی او قدر حائز اهمیت کورمیور . چونکه « بوده
تأمین ایدی لیرسه » دیور . یعنی بشقه هر شی یاپیلمش
بر بو اهمیتسز شی قالمش ... زنبره کی خارجدن قوت
استمانه سننه مجبور اولیه رق قورومق چاره سسفی بولدقندن